

SAK 26 – 2015

Søknad fra NIBIO Særheim – oppbygging av forskningskompetanse

1. Hva saken gjelder

Universitetsfondet har mottatt en søknad fra NIBIO Særheim om støtte på kr 1 mill årlig over tre år; totalt kr 3 mill for å bygge opp sterkere forskningskompetanse innen området Grovfor. Det forutsettes at forskningsstillingen etter 3 år blir finansiert på ordinært vis fra NIBIO som ledd i å bygge opp et større og bredere forskningsmiljø ved NIBIO Særheim. Rogaland Fylkeskommune har allerede bevilget midler til en tilsvarende forskerstilling innen det samme fagfelt – dvs 1 mill årlig over 3 år.

Som kjent står en overfor betydelige omstillinger og strukturendringer når det nye, store nasjonale forskningsinstituttet NIBIO skal bygge opp den fremtidige satsingen innen BIO-økonomi. Signalene fra ledelsen i NIBIO sentralt er at Særheim er en av de regionale forskningsstasjonene som det skal satses på. Dette bl.a. ut i fra den tyngden mat- og landbruksnæringene har i regionen.

Samtidig er det slik at det kan være vanskelig å rekruttere talentfulle forskere til stillinger og prosjekter på Særheim ettersom de fleste som er aktuelle i dag utdannes på det sentrale Østlandet. Det vil således være en viktig oppgave å forsøke å bygge sterkere relasjoner overfor UiS mht å utdanne kandidater regionalt som kan være potensielle forskere å rekruttere til forskere ved NIBIO Særheim.

Det er mangelfull oversikt over hvilke fagmiljøer / personer ved UiS som kan ha forutsetninger mht å bygge gode og langsiktige relasjoner overfor NIBIO Særheim innen det som defineres som Bio-økonomi. Vi vil derfor anbefale at en kartlegger nærmere mulighetene som kan finnes i samspillet mellom UiS og NIBIO Særheim, før en eventuelt innvilger søknaden om å finansiere en forskerstilling i tre år innen området Grovfor. Samtidig er det viktig å gi en tilbakemelding til NIBIO Særheim at Universitetsfondet er villig til å bidra økonomisk mht å bygge opp det vitenskapelige miljøet ved Særheim.

Forslag til vedtak:

Styret stiller seg positive til å bidra med økonomiske midler for å styrke det vitenskapelige fagmiljøet innen Bio-økonomi ved NIBIO Særheim.

For å få mest mulig effekt av kompetanseoppbyggingen innen Bio-økonomi i en regional sammenheng, anbefales det at Universitetsfondet gjennomfører en kartlegging av hvilke fagmiljøer som en kan bygge videre på i et samspill mellom UiS og NIBIO Særheim før en går inn og bidrar med økonomiske midler til å bygge opp forskningsaktiviteter og det vitenskapelige miljøet på Særheim.

Vedlegg: Søknad fra NIBIO Særheim om finansiering av forskerstilling

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Universitetsfondet i Rogaland AS
Att. Bjarte Dybvik
Postboks 8034
4068 Stavanger

Dato: 12.11.2015

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 03 246
post@nibio.no
nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Søknad om finansiering av forskerstilling i tre år på området Grovfôr ved NIBIO Særheim

Norsk Institutt for bioøkonomi står midt i en krevende konsolideringsfase, etter at de tre forskningsinstituttene Bioforsk, Skog og Landskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning ble sammenslått til ett institutt under Landbruk og Matdepartementet fra 1. juli 2015. Organiseringen omfatter blant annet flere feltstasjoner og kontorer, der NIBIO Særheim er en av forskningsstasjonene. Forskningsmiljøet på Særheim må styrkes gjennom prosessene vi har i gang internt i institusjonen. Imidlertid vil denne styrkingen også innebære at NIBIO ønsker å bygge langsiktige relasjoner til regionale aktører. NIBIO Særheim har allerede samarbeid med miljøet på Ullanhaug, for eksempel gjennom eierskap i Måltidets hus, der vi også leier et kontor. Videre har NIBIO Særheim meldt seg på Plogen samarbeidet. Et styrket samarbeid kan omfatte at NIBIO og universitetet inngår samarbeid om flere prosjekter. NIBIO kan også bli mer involvert i undervisningen ved Universitetet (vi er for øvrig allerede inne med forelesninger i bioteknologi v. forsker Ivan Paponov). Ved NIBIO Særheim har vi kompetanse innen nye produkter, produksjonsmetodikk og kvalitet (innholdsstoffer) i matprodukter. På Særheim har vi også en gruppe som arbeider med urbane grøntmiljø. NIBIO Særheim stiller ellers med den samlede kompetansen i vår institusjon, som omfatter nær sagt alle deler av bioøkonomien. Således mener vi at NIBIO har mye å bidra med i et samarbeid med andre kunnskapsinstitusjoner i Rogaland, hvor en satsing på bioøkonomi blir viktig.

I Matfylket Rogaland står produksjonen av melk og kjøtt for en stor andel av verdiskapingen. Grunnlaget for disse produksjonene er grovfôret, det vil si gras og andre planter som vokser på friland. Tidligere var dette fagfeltet tungt vektlagt ved forskningsstasjonen NIBIO Særheim, men på grunn av profilen til utlysningene av forskningsmidler de siste 10-15 årene, har forskerbemanningen på dette området nærmest falt bort i Rogaland. I forbindelse med omorganisering av landbruksforskningen har imidlertid regionale aktører engasjert seg sterkt for å få på plass en sterkere og fornyet satsing på området. Fylkeskommunen, Universitetsfondet og kommunene har vært involverte i dialogen om hvordan en kan få til dette. Rogaland fylkeskommune har avsatt en mill kr per år i tre år til å finansiere en forskerstilling innen grovfôr ved NIBIO Særheim. Fylkeskommunen har samtidig utfordret en rekke kommuner til delta i et

NIBIO

spleiselag for å finansiere ny forskerkompetanse. Universitetsfondet har også vært involvert i diskusjonene og kjenner situasjonen for dette forskningsområdet ved NIBIO Særheim.

En ny stilling innen grovfôr er aktuell å benytte til forskning på flere områder, og endelig prioritering kommer til å bli innenfor ett av de følgende områdene: **1. Lønnsom grovfôrproduksjon**, med mål å styrke og videreutvikle næringsgrunnlaget med økt fokus på bioøkonomi. Økt effektivitet med bærekraftige produksjonsmåter og økt kvalitet på fôret vil være høyt prioriterte områder for NIBIO sin satsing på grovfôrforskning. **2. FoU på bedre handtering av husdyrgjødsel** er et annet område som er svært viktig i Rogaland, og som er aktuelt for nye krefter ved NIBIO Særheim. Vi ser at det også ligger store og spennende utfordringer og oppgaver i grensesjiktet mellom **3. FoU i Blå og Grønn sektor**. Et regionalt samarbeid på dette området vil NIBIO gjerne være med på.

Endelig prioritering av satsingen mener vi bør skje i samarbeid med andre regionale FoU-partnere, slik som for eksempel UiS, IRIS, Måltidets hus og NMBU Høyland, samt kommersielle aktører og primærnæringenes rådgivnings- og fagorganisasjoner. Felles forskningsprosjekter mener vi er den viktigste samarbeidsarenaen for FoU-aktørene i Rogaland.

Målet er å heve kvalitet og effektivitet i FoU-arbeidet i landbrukssektoren i Rogaland. FoU arbeidet skal være et viktig redskap for å styrke det bioøkonomiske grunnlaget med hensyn på for eksempel flere arbeidsplasser, bedre lønnsomhet i næringene, større miljøfokus og bærekraft.

Vi søker med dette om støtte fra Universitetsfondet, med **en mill kr per år i tre år**, til satsingen på økt forskerkompetanse ved NIBIO Særheim. Den forskeren som blir ansatt skal etter de tre åra inngå i NIBIO sin forskerstab på ordinære betingelser, med finansiering fra grunnbudsjett og prosjektmidler. Allerede fra starten ønsker vi å legge inn denne satsingen som en del a nye prosjektsøknader, for på den måten å legge grunnlaget for en langsiktig og stabil satsing på grovfôrforskning.

Med vennlig hilsen

Mogens Lund

Leder Divisjon Matproduksjon

Arne Sæbø

Stasjonsleder Særheim